

SCHIPPER LEGAL

SCHIPPER LEGAL

IP
—

muzieksampling

‘klankjatten’ of kunst?

muzieksampling

- › inleiding op de zaak 'Pelham' (HvJEU C-476/17)
- › ook wel bekend als 'Kraftwerk I/II/II' of 'Metall auf Metall I/II/III'
- › auteursrecht
- › naburige rechten
- › sound sampling in Duitsland (en VS) ten opzichte van Nederland

muzieksampling

- > 'sample': (kort) muziekfragment (compositie/tekst)
- > 'sound sample': (kort) fragment van geluidsopname van uitvoering of andere geluiden

muzieksampling

- › sound sampling: het opnemen, reproduceren en manipuleren van andermans klanken/geluiden
- › met behulp van een computer, software, sampler en/of synthesizer
- › ‘klonen van een organisme’ en ‘opmeten van geluidsmonsters’ (Hugenholtz & Koedooder, 1987)
- › ‘hergebruik van muziekfragmenten’ (Koedooder, 1994)
- › ‘abstracte geluidsbemonstering’ en ‘geluidsjagers’ (Kökbugur, 1994)

muzieksampling

- › waarom samplen?
- › motieven: commercie, parodie, eerbetoon, modernisering, kunst
- › vooral in hip-hop en elektronische muziek
- › check: database/app whosampled.com

muzieksampling

- › Nederland: 'klankjatten'
- › VS: 'Thou shalt not steal'
- › taboe op gebruik samples, dreiging van claims
- › de clearance van samples is een kunst op zich
- › gevolg: chilling effect op gebruik samples

auteursrecht

- › artikel 13 Aw: verveelvoudiging in gewijzigde vorm, bewerking
- › is de sample een verveelvoudiging van het oorspronkelijke muziekwerk?
- › sample: reproductie en/of bewerking van compositie en/of tekst
- › geheel of gedeeltelijk

auteursrecht

- › niet ontleend aan een ander werk
- › zijn oorspronkelijke trekken herkenbaar overgenomen?
- › is overname van één beschermde trek inbreukmakend?
- › is overgenomen muziekfragment een eigen, intellectuele schepping van de maker?
- › de 'Blurred Lines' van muziekplagiat (De Knock)

naburige rechten

- › artikel 2 lid 1 sub b Wnr: reproductie van een uitvoering?
- › zijn oorspronkelijke trekken van de uitvoering herkenbaar overgenomen?
- › is de persoonlijke inbreng van de uitvoerende kunstenaar herkenbaar overgenomen?
- › achtergrond: een zekere mate van creativiteit

naburige rechten

- › artikel 6 lid 1 sub a Wnr: reproductie van een fonogram?
- › is een auditief herkenbaar geluidsfragment van fonogram overgenomen?
- › achtergrond: de investering in een fonogram

de-minimis

- › artikel 18a Aw en artikel 10 sub h Wnr
- › wetgever: nee!
- › géén verwerking van 'weloverwogen gekozen' geluidsfragment in nieuw muziekwerk

(muziek)citaat

- › artikel 15a lid 1 Aw en artikel 10 sub a Wnr
- › Aw en Wnr stellen zeer strenge eisen
- › voorwaarden: 'serieuze' uiting, kwantitatief/doel-middel, bron- en naamsvermelding
- › sampling meestal in 'niet-serieuze', commerciële context
- › sampling strekt vaak tot muzikale versiering

(muziek)parodie

- › artikel 18b Aw en artikel 10 sub j Wnr
- › (muziek)parodie in de context van karikatuur, parodie of pastiche
- › sampling meestal in een commerciële context

muzieksampling

- › belangrijk: de 'herkenbaarheid' van de sample
- › bij zowel auteursrecht als naburige rechten
- › 'bewijsbare' overname (Visser, 1999)

sampling

- › Nederland: 'Ride on Time' (1989) en 'O Fortuna' (1992)
- › geen 'echte' uitspraken over sound sampling
- › bovendien van vóór de inwerkingtreding Wnr (1993)

muzieksampling in VS

- › 1991: case Biz Markie ('Grand Upright Music vs. Warner Bros Records')
- › rechter: 'Thou shalt not steal'
- › sampling is een vorm van diefstal
- › inbreukmakende overname drie woorden en twee seconden gitaarakkoord
- › einde tijdperk in hip-hop 'catch me if you can'

muzieksampling in VS

- › 2005: case N.W.A. ('Bridgeport Music vs. Dimension Films')
- › inbreukmakende overname van twee seconden in track die later in film gebruikt is
- › voor iedere overname van fragment uit sound recording, hoe klein ook, is toestemming nodig
- › herkenbaarheid geluidsfragment is niet relevant
- › rechter: 'get a license or do not sample'

muzieksampling in VS

- › 'Thou shalt not steal'
- › 'Bridgeport' laat weinig speelruimte voor sampling
- › harde, strenge regel
- › rechthebbende op 'sound recording copyright' heeft sterke positie

muzieksampling in Duitsland

- › de zaak 'Pelham' (HvJEU C-476/17)
- › ook wel bekend als 'Kraftwerk I/II/II' of 'Metall auf Metall I/II/III'

Pelham I

- › Kraftwerk valt over hip-hop track 'Nur Mir' van Sabrina Setlur, geproduceerd door Moses Pelham en Martin Haas
- › gebruik 2 seconden drumbeat (2 maten) uit 'Metall auf Metall' (1977)
- › track 'Nur Mir' is uitgebracht in 1997, zaak loopt sinds 1999
- › BGH 20 november 2008: 'Metall auf Metall I'
- › grondslag: naburige recht van de fonogrammenproducent (bij lagere rechter is het auteursrecht op een zijspoor beland)

Pelham I

- › BGH in rechtsoverwegingen 11b, 13 en 14bb:
- › kwantiteit en kwaliteit sample niet relevant
- › economisch voordeel niet relevant
- › overname geluidsfragment, hoe klein ook, kan inbreukmakend zijn
- › kortom: het gaat sec om de (investering in de) geluidsopname

Pelham I

- › verweer: sampling toegestaan onder analoge leerstuk van 'freie Benutzung'?
- › 'freie Benutzung' ligt materieel tegen ons bewerkingsleerstuk aan, in de zin van 'vrije' bewerking ter begrenzing van het verveelvoudigingsrecht
- › BHG: auteursrechtelijke 'freie Benutzung' analoog toepassen op naburige rechten
- › BGH: culturele vooruitgang wordt niet belemmerd door naburige rechten
- › BGH: track 'Nur Mir' is géén onafhankelijke creatie in de zin van bewerking
- › belangrijk: kan de sample vrij eenvoudig zelfstandig ge(re)produceerd worden?

Pelham II

- › BGH 13 december 2012 'Metall auf Metall II'
- › nadere invulling criterium van 'het eenvoudig zelfstandig kunnen (re)produceren van een sample'
- › is een producer met gemiddelde apparatuur en talent zelfstandig in staat de sample te (re)produceren ('sound-alike')?
- › conclusie: sample in hip-hop track 'Nur Mir' is zonder toestemming niet toegestaan

Pelham I/II

- › fonogrammenproducent heeft een sterk naburige recht
- › investering fonogrammenproducent maximaal beschermd
- › harde, strenge regel: 'Bridgeport+'
- › zelfs voor kleinste sample is toestemming nodig
- › is de sample vrij eenvoudig zelfstandig te (re)produceren?

Pelham III

- › Pelham klaagt bij BvR over reikwijdte van 'artistieke vrijheid' in relatie tot naburige recht fonogrammenproducent
- › BvR breekt lans voor sampling als kunstvorm en oordeelt op 31 mei 2016 dat BGH deze 'artistieke dialoog' meer in zijn eerdere beslissing had moeten betrekken
- › uitgangspunt van 'Get a license or do not sample' en toegestane 'sound-alikes' zijn geen adequate alternatieven voor ongeautoriseerde sampling als kunstvorm
- › bovendien speelt rechtsonzekerheid mee, wanneer is sampling 'geoorloofd'?

Pelham III

- › zaak terugverwezen naar BGH
- › BGH 1 juni 2017: 'Metall auf Metall III'
- › prejudiciële vragen aan HvJEU over muzieksampling
- › immers: naburige rechten en excepties zijn geharmoniseerd door de Auteursrechtlijn (2001/29/EG) en de Verhuurrichtlijn (2006/115/EG)

Pelham III

- › eerste vraag: vormt overname van een 'klein' fragment van een fonogram een inbreuk op het naburige recht van de fonogrammenproducent?
- › tweede vraag: vormt een fonogram dat een klein fragment van een ander fonogram bevat een 'reproductie' van het fonogram van waaruit dat fragment is overgenomen?
- › derde vraag: kunnen lidstaten de beschermingsomvang van het naburige recht van de fonogrammenproducent wettelijk beperken door te bepalen dat een zelfstandig werk dat met gebruikmaking van zijn fonogram gemaakt is, zonder toestemming gebruikt mag worden?

Pelham III

- › vierde vraag (bij inbreuk en geen 'vrij gebruik'): kan een beroep op het citaatrecht gedaan worden wanneer het overgenomen werk niet herkend wordt?
- › vijfde vraag: staan het Unierechtelijke naburige recht van de fonogrammenproducent en de beperkingen daarop de lidstaten enige ruimte bij de implementatie toe, of zijn het dwingende bepalingen?

Pelham III

› zesde vraag: op welke manier zijn de Europese grondrechten te waarborgen in de afweging van het belang van enerzijds de bescherming van het naburige recht van de fonogrammenproducent en anderzijds, gelet op de beperkingen van dat recht, het belang van de bescherming van de kunstvrijheid van de gebruiker van een fonogram?

Pelham I/II/III

- › muzieksampling in Nederland na 'Pelham I/II'?
- › gelet op VS en Duitsland waarschijnlijk weinig speelruimte sampler
- › nogmaals: Pelham I/II = 'Bridgeport+'
- › waar zal Pelham III toe leiden?
- › van 'klankjatten' tot kunst?

§

VRAGEN ?

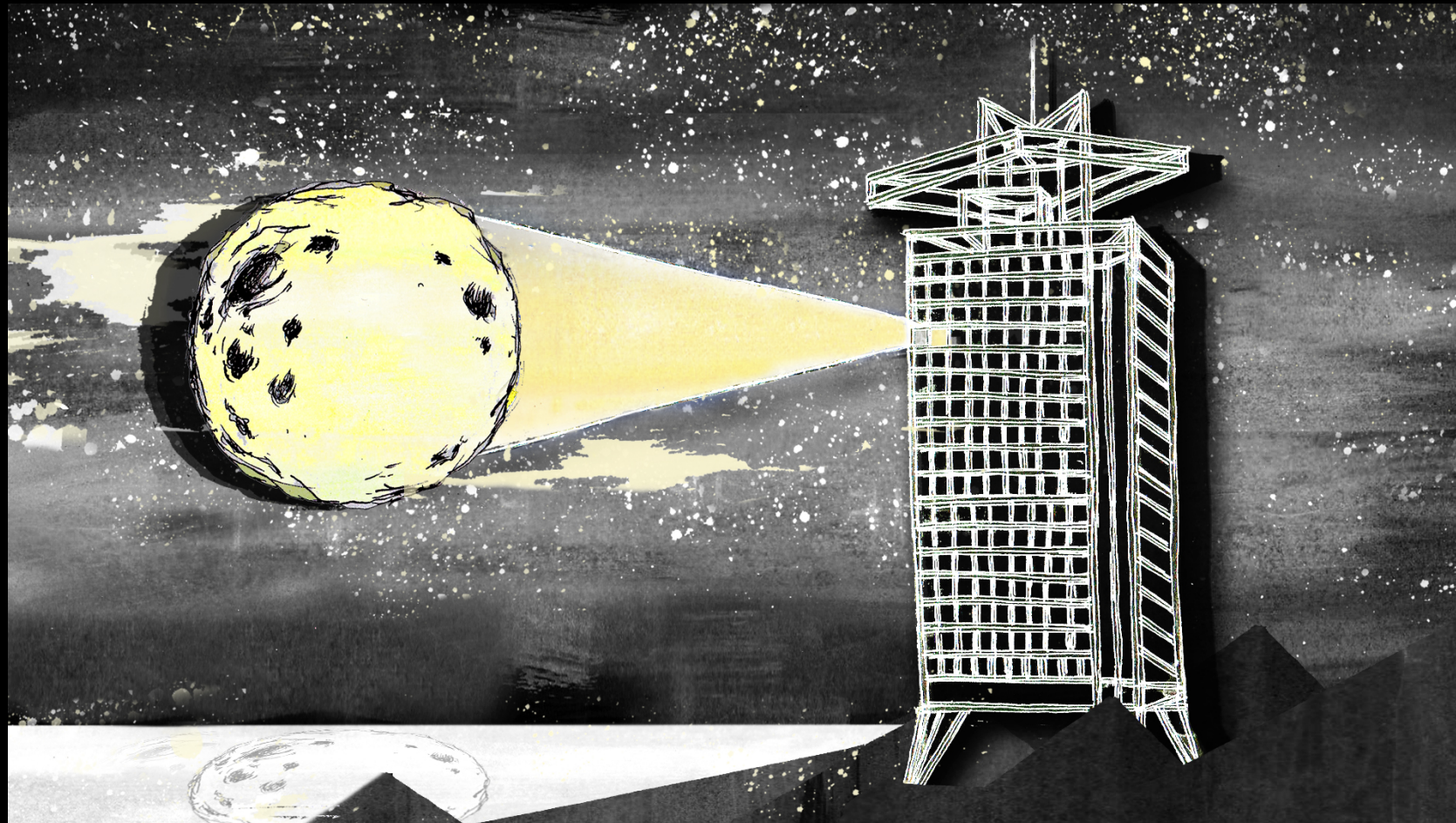

SCHIPPERLEGAL.NL

SCHIPPER LEGAL

BJORN@SCHIPPERLEGAL.NL
@BJORNSCHIPPER

SCHIPPER LEGAL

The Nightlife Clerks.